

Sygn. akt I C 1257/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy w Sandomierzu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodnicząca: SSR Anna Baran

Protokolant: staż. Anna Ostrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 stycznia 2018 r. w S.

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. z siedzibą w G.

przeciwko P. F.

o zapłatę

orzeka:

I. zasądza od pozwanego P. F. na rzecz powoda (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. kwotę 2 009,97 zł (dwa tysiące dziewięć złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) wraz z maksymalnymi umownymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia (art. 481§2²) za okres od dnia 8 lutego 2017r. do dnia 18 stycznia 2018r. liczonymi od kwoty 2 000,00 zł oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia za okres od dnia 8 lutego 2017r. do dnia 18 stycznia 2018r. liczonymi od kwoty 9,97 zł.

II. należność zasądzoną pkt. I wyroku w łącznej wysokości 2 274,52 zł (dwa tysiące dwieście siedemdziesiąt cztery złote pięćdziesiąt dwa grosze) rozkłada pozwanemu na 16 (szesnaście) rat, przy czym pierwsza rata w wysokości 10,63 zł (dziesięć złotych sześćdziesiąt trzy grosze) – płatna na terminie do 10 dnia pierwszego miesiąca następującego po uprawomocnieniu się wyroku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w razie uchybienia terminowi płatności liczonymi do dnia zapłaty, druga rata w wysokości 163,89 zł (sto sześćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) – płatna w terminie do 10 dnia drugiego miesiąca następującego po uprawomocnieniu się wyroku wraz z maksymalnymi umownymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia (art. 481§2²) liczonymi do dnia zapłaty zaś kolejne 14 rat – płatnych w terminie do 10 dnia trzeciego i każdego następnego miesiąca następujących po uprawomocnieniu się wyroku wraz z maksymalnymi umownymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia (art. 481§2²) liczonymi do dnia zapłaty

III. oddala dalej idące powództwo.

IV. nie obciąża pozwanego kosztami procesu od uwzględnionej części powództwa.

Sygn. akt I C 1257/17

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18 stycznia 2018r.

Powód (...) sp. z o.o. w G. w pozwie przeciwko P. F. domagał się zasądzenia kwoty 4 317,42 zł wraz odsetkami umownymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia liczonymi od kwoty 4 296,00 zł od dnia wniesienia pozwu (8 luty

2017r.) do dnia zapłaty oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w spełnieniu świadczenia liczonymi od kwoty 21,42 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Na uzasadnienie swojego żądania powód podniósł, że w dniu 13 października 2016r. zawarł z pozwanym umowę pożyczki. Pozwany zobowiązał się spłacić należność z tytułu całkowitej kwoty pożyczki w kwocie 4 296,00 zł w 12 miesięcznych ratach w wysokości 358,00 zł, ale nie dokonał żadnej wpłaty na rzecz swojego zadłużenia.

Pozwany P. F. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wniósł o oddalenie powództwa w całości.

Z kolei w piśmie procesowym z dnia 7 grudnia 2017r. pozwany przyznał, że zawarł z powodem umowę pożyczki, ale nie na taką kwotę jak wskazana w pozwie, albowiem na jego rzecz została wypłacona kwota 1 985,00 zł.

W sprawie tej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód (...) sp. z o.o. w G. i pozwany P. F. w dniu 13 października 2016r. zawarli umowę pożyczki o nr (...) (...). Zgodnie z postanowieniami tej umowy pożyczkodawca udzielił pożyczkobiorcy pożyczki w wysokości 4 296,00 zł. Kwota ta stanowiła tzw. „całkowitą kwotę pożyczki” i obejmowała wszystkie środki pieniężne udostępnione pożyczkobiorcy na podstawie tej umowy. Zgodnie z §2 umowy pożyczkobiorca był zobowiązany ponieść opłatę w wysokości 2 296,00 zł (prowizję) należną pożyczkodawcy za udzielenie pożyczki, która była wymagalna w dniu zawarcia umowy. Oprocentowanie pożyczki zostało ustalone na 0% w skali roku i jako stałe w skali roku. Pożyczkodawca zobowiązał się nie naliczać odsetek od udzielonej pożyczki przez cały okres trwania umowy, co oznacza, że kwota odsetek należnych w stosunku dziennym wynosi 0 zł. Całkowity koszt pożyczki wynosił 2 296,00 zł zaś rzeczywista roczna stopa oprocentowania pożyczki wyniosła 399,99%. Całkowita kwota do zapłaty przez pożyczkobiorcę została określona na kwotę 6 597,00 zł i stanowiła sumę całkowitego kosztu pożyczki oraz całkowitej kwoty pożyczki. Zgodnie z §3 ust.1 umowa obowiązywała od dnia jej zawarcia do dnia 13 października 2017r. Zgodnie z §4ust. 1 pożyczkobiorca zobowiązał się spłacić całkowitą kwotę do zapłaty w ten sposób, że kwota prowizji zostanie zapłacona w dniu zawarcia niniejszej umowy w momencie udostępnienia mu kwoty należnej z tytułu udzielonej pożyczki natomiast pozostała kwota stanowiąca równowartość całkowitej kwoty pożyczki tj. kwota 4 296,00 zł zostanie zapłacona w 12 miesięcznych ratach w wysokości 358,00 zł. Termin płatności rat został ustalony na 13 dzień miesiąca, począwszy od 13 listopada 2016r. Zgodnie z §6 ust. 1 umowy, w przypadku zwłoki pożyczkodawcy z zapłatą dwóch pełnych rat pożyczki w ustalonych terminach zapłaty, pożyczkodawca był uprawniony do wypowiedzenia umowy z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia, o ile uprzednio dokonał listownego ostatecznego przedsądowego wezwania pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat, które okazało się bezskuteczne. Natomiast po upływie terminu wypowiedzenia pożyczkodawca miał prawo dochodzić od pożyczkobiorcy całości niespłaconych należności wynikających z niniejszej umowy oraz domagać się od pożyczkobiorcy zapłaty odsetek za opóźnienie w zapłacie wszelkich kwot należnych pożyczkodawcy zgodnie z art. 481§1 k.c. W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki przez pożyczkobiorcę, pożyczkodawca miał prawo do naliczenia odsetek ustawowych za opóźnienie; przy czym roczna stopa oprocentowania zadłużenia przeterminowanego jest stopą zmienną i równa się dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie.

Pozwany w dacie zawarcia pożyczki złożył wniosek o sfinansowanie zapłaty kwoty prowizji z całkowitej kwoty pożyczki oraz dokonanie przez powoda potrącenia jego wierzytelności o zapłatę kwoty prowizji z wierzytelnością pozwanego o wypłatę całkowitej kwoty pożyczki. W związku ze złożeniem przez pozwanego przedmiotowego wniosku, strony umowy pożyczki w dniu 13 października 2016r. zawarły aneks nr (...) do umowy pożyczki. Zgodnie z postanowieniami aneksu pożyczkobiorca zgodził się na sfinansowanie zapłaty kwoty prowizji z kwoty pożyczki oraz dokonania potrącenia przez pożyczkodawcę wierzytelności pożyczkodawcy z wierzytelnością pożyczkobiorcy. Przedmiotowym aneksem potwierdzono, że na skutek potrącenia, pożyczkodawca pozostaje zobowiązany względem pożyczkobiorcy do zapłaty kwoty 2 000,00 zł z tytułu udzielonej pożyczki natomiast w związku z uregulowaniem w całości kwoty prowizji w drodze potrącenia kwota prowizji należnej pożyczkodawcy od pożyczkobiorcy wynosi 0 zł. W §4 aneksu ustalono, że z chwilą potrącenia doszło do udostępnienia pożyczkobiorcy kwoty należnej z tytułu udzielonej pożyczki w wysokości równej kwocie prowizji.

Wypłata pożyczki na rzecz pozwanego nastąpiła na podstawie czeku G. w placówce Poczty Polskiej. Wysokość wypłaty zamknęła się w kwocie 1 950,00 zł w związku z potrąceniem opłaty za realizację czeku.

Pozwany na poczet tej pożyczki nie uiścił żadnej raty. Powód pismem z dnia 20 grudnia 2016r. wezwał pozwanego do zapłaty wymagalnych rat, które to wezwanie okazało się bezskuteczne. Pismem z dnia 20 grudnia 2016r. powód wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia, przy czym w przedmiotowym oświadczeniu wskazał, że wypowiedzenie stanie się skuteczne w razie niespłacenia zaległych rat w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty. Okres wypowiedzenia umowy upłynął z dniem 26 stycznia 2017r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie następujących dowodów: umowy pożyczki z dnia 13.10.2016r. nr 16 (...) k. 24-27, wniosku o dokonanie potrącenia kwoty prowizji k 28., aneksu nr (...) do umowy pożyczki k .29, wezwania do zapłaty k.30, wypowiedzenia umowy pożyczki wraz z dowodem nadania, wezwania do zapłaty wraz z dowodem nadania, zeznań pozwanego.

W sprawie tej Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 720§1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Główne świadczenia stron w umowie pożyczki stanowią: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków (tak zwany depozyt nieprawidłowy). Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie prowizja. Zaznaczyć, przy tym należy, że ustawodawca, w celu przeciwdziałania zjawisku lichwy oraz ochrony interesów słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych, których wysokość powinna stanowić podstawowe odniesienie do przy ocenie ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek ustalana jest w odniesieniu do aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i odzwierciedla bieżący układ stosunków gospodarczych, a mianowicie „cenę” pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, co z kolei zapewnia pożyczkodawcom godziwy zysk. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Podkreślić też należy, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, jakie opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a jakie są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę, albowiem nie mogą stawić ukrytego źródła zysku.

W niniejszej sprawie pożyczka udzielona pożyczkodawcy nie była formalnie oprocentowana, albowiem w §1 ust. 3 zastrzeżono, że oprocentowanie pożyczki wynosi 0 % w stosunku rocznym. Wynagrodzenie za udzieloną pożyczkę stanowiła natomiast prowizja w wysokości 2 296,00 zł, którego to świadczenia dotyczyła regulacja zawarta w §1 ust. 2 umowy.

W ocenie Sądu zastrzeżenie prowizji w takiej wysokości w powiązaniu z formą pokrycia tej należności tj. przelewu z udzielonej kwoty pożyczki i z uwzględnieniem wysokości rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania pożyczki określonej na 399,99 % uzasadnia wniosek, że umowa pożyczki w tym zakresie jest nieważna, albowiem przedmiotowe postanowienie zmierza do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych.

Zgodnie z art. 359§2¹ k.c. maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, natomiast zgodnie z § 2¹ tego przepisu żadne postanowienia umowne nie mogą ograniczać ani wyłączać uregulowań dotyczących odsetek maksymalnych. Obciążenie pozwanego prowizją w wysokości stanowiącej połowę tzw. całkowitej kwoty pożyczki - w ocenie Sądu - zmierzało do obejścia prawa, albowiem prowizja w takiej wysokości nie pozostaje w żadnej rozsądnej ekonomicznej relacji do kwoty udzielonej pożyczki. U. prowizji w takiej wysokości w powiązaniu ze sposobem pokrycia należności z tytułu prowizji tj. z tzw. całkowitej kwoty pożyczki powoduje, iż Dysproporcja między kwotą pożyczki przekazanej pozwanemu do wypłaty tj. 2 000,00 zł i kwotą, którą był zobowiązany spłacić sięga ponad 200%, albowiem całkowita kwota do zapłaty zgodnie z postanowieniami umowy pożyczki wynosi 6 592,00 zł. Zastrzeżenie prowizji w takiej wysokości skutkuje nadto tym, że rzeczywista stopa oprocentowania drastycznie przekraczała czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP, skoro w postanowieniach umowy została określona na 399,99%. W ocenie Sądu już sama ta okoliczność pozwala na przyjęcie, że umowa w tej części jest bezwzględnie nieważna na podstawie art. 58 §1 i 3 k.c. Wniosek ten uzasadnia dodatkowo okoliczność, że na rzecz pozwanego została wypłacona tylko kwota 2 000,00 zł, co wynika z potrącenia należności z tytułu prowizji z należnością pożyczkobiorcy o wypłatę całkowitej kwoty pożyczki wynikającej z zawartej umowy. W ocenie Sądu traktowanie środków, które zostały objęte oświadczeniem o potrąceniu jako udostępnionych pożyczkobiorcy zgodnie z postanowieniami §1 umowy, jest niedopuszczalne, albowiem o niczym takim nie może być mowy. Środki objęte tym oświadczeniem zostały udostępnione pożyczkobiorcy wyłącznie na papierze, co nie ma nic wspólnego z przeniesieniem na własność określonej ilości pieniędzy w rozumieniu art. 720 k.c. Zważyć należy, że już w dacie zawarcia umowy pożyczki został zawarty aneks nr (...) do tej umowy, którym uregulowano skutki wniosku pozwanego o potrącenie należności z tytułu prowizji z jego wierzytelnością. W dacie zawarcia przedmiotowej umowy było oczywistym, że powód do swej dyspozycji otrzyma kwotę 2 000,00 zł będzie natomiast zobowiązany do zapłaty należności w wysokości 4 592,00 zł, którą to kwotą w całości nigdy nie dysponował. Zważyć zaś należy, że skoro prowizja stanowi wynagrodzenie za udzielenie pożyczki to wysokość tego świadczenia nie może być równa lub nieznacznie niższa od kwoty samej pożyczki. Pożyczkodawcy przysługuje prawo pobrania prowizji za udzielenie pożyczki, ale wysokość prowizji musi pozostawać w racjonalnych proporcjach do kwoty udzielonej pożyczki. Wysokość przedmiotowej opłaty nie może zostać ukształtowana z całkowitym pominięciem tej zasady, tak jak to miało miejsce w realiach niniejszej sprawy. Ta okoliczność, że całkowita kwota tych opłat nie przekracza limitu maksymalnych kosztów pozaodsetkowych przewidzianych w ustawie o kredycie konsumenckim, nie oznacza, że postanowienia umowne przewidujące owe koszty, nie są sprzeczne z dobrymi obyczajami i nie stanowią rażącego naruszenia interesów konsumenta. Przy ocenie tej przesłanki nie chodzi, bowiem o to czy pożyczkodawca zmieścił się w limicie kosztów pozaodsetkowych, ale czy te koszty, które przewidział w umowie ukształtował z uwzględnieniem proporcji między ich wysokością a kwotą udzielonej pożyczki. Ustawodawca nie zabrania osiągania zysku i nie zabrania podejmowania działań nakierowanych na ten cel, chroni jednak tylko takie działania, które mają charakter godziwy. Nie podlegają natomiast ochronie prawnej takie działania, które są nakierowane na osiągnięcie niegodziwego zysku, będącego konsekwencją ukształtowania postanowień umowy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, zasadami współżycia społecznego i rażąco naruszających interes konsumenta. Taka zaś sytuacja - w ocenie Sądu - miała miejsce w niniejszej sprawie, albowiem wysokość prowizji została określona z całkowitym pominięciem tych zasad i w istocie rzeczy dowolnie, bez odniesienia do wysokości pożyczki, albowiem strona powodowa nie przedstawiła mechanizmu wyliczenia wysokości owego świadczenia.

Zgodnie z art. 385¹§1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne), przy czym nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Za sprzeczną z dobrymi obyczajami należy uznać klauzulę godzącą w równowagę kontraktową, natomiast „rażące naruszenie interesów konsumenta” polega na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta w określonym stosunku umownym (OSN z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/2004, SIP Lex, OSN z dnia 13 października 2010 r., I CSK 694/2009; SIP Lex, J. Gudowski (red.) Kodeks cywilny. Komentarz. Księga trzecia. Zobowiązania

Lexis Nexis 2013). Zgodność klauzuli umownej z dobrymi obyczajami podlega badaniu nie tylko w ramach tzw. kontroli abstrakcyjnej, lecz może być także oceniana przez sąd w sporze toczącym się między przedsiębiorcą a konsumentem, którego przedmiotem są skutki prawne określonego postanowienia zawartej umowy (kontrola konkretna, incydentalna).

W niniejszej sprawie za bezsporne uznać należy, że pozwany zawarł umowę pożyczki jako konsument (art. 22¹ k.c.), oraz, że postanowienia tej umowy nie były uzgodnione indywidualnie, a zatem podlegały ocenie przez pryzmat sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta. Strona powodowa nie wykazała, a to na niej w tej mierze w myśl przepisu art. 385¹ § 4 k.c. spoczywał ciężar dowodu, że postanowienia zawarte w umowie pożyczki zostały indywidualnie uzgodnione z pozwanym. Podnieść należy, że o indywidualnie uzgodnionym postanowieniu można mówić wtedy, gdy dane postanowienie powstało poprzez wspólne uzgodnienie jego treści przez konsumenta i przedsiębiorcę. Postanowieniem indywidualnie uzgodnionym w myśl przepisu art. 385¹ § 1 k.c. nie jest takie postanowienie, którego treść konsument mógł negocjować, lecz takie postanowienie, które rzeczywiście powstało na skutek indywidualnego uzgodnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 maja 2015 r., VI ACA 995/14, LEX nr 1771046). Okoliczność, że konsument znał i rozumiał treść postanowienia oraz zgodził się na wprowadzenie go do umowy nie stoi na przeszkodzie uznaniu, iż nie zostało ono indywidualnie uzgodnione, jeśli jego treść nie została sformułowana w toku negocjacji z konsumentem.

W ocenie Sądu kontrola postanowień umowy, dokonana w oparciu o powyższe kryteria, prowadzi do wniosku, że postanowienia umowy w zakresie wysokości prowizji są również sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interes konsumenta. Zastrzeżenie prowizji w takiej wysokości naruszało dobre obyczaje zaś na skutek zaburzenia równowagi świadczeń pożyczkodawcy i pożyczkobiorcy również rażąco naruszało interesy konsumenta. Wprowadzenie tego rodzaju postanowień do umowy miało na celu maksymalizację zysków wierzyciela, co samo w sobie nie jest niczym nagannym, o ile nie prowadzi do obejścia prawa. Taki zaś stan rzeczy - w ocenie Sądu - zaistniał w niniejszej sprawie, albowiem wprowadzenie do umowy tego rodzaju postanowień prowadzi do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych zaś takie działanie nie korzysta z ochrony prawnej. Przedmiotowe klauzule stanowiły niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. i jako takie nie wiązały pozwanego, co oznacza, że na ich podstawie nie mogły powstać jakiegokolwiek roszczenia. Powód nie może, zatem skutecznie domagać się zapłaty prowizji, albowiem przedmiotowe postanowienie umowy zmierza do obejścia prawa i jako takie - z mocy art. 58 § 1 i § 3 k.c. - jest bezwzględnie nieważne. Nieważność, o której mowa w art. 58 k.c., stanowi nieważność bezwzględną, a zatem skuteczną wobec wszystkich i podlegającą uwzględnieniu z urzędu. Nieważność tego postanowienia umownego pociąga za sobą nieskuteczność oświadczenia o potrąceniu, albowiem stronie powodowej nie przysługiwała wobec pozwanego żadna skuteczna wierzytelność. Roszczenie przysługujące powodowi wobec pozwanego z tytułu udzielonej pożyczki - w zakresie należności głównej - zamyka się w kwocie 2 000,00 zł, albowiem taka ilość pieniędzy została przeniesiona na jego własność.

W ocenie Sądu powództwo zasługuje na uwzględnienie w zakresie kwoty 2 000,00 zł (należność główna) jak też w zakresie umownych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w wysokości określonej w art. 481 § 2¹ k.c. liczonych od kwoty 2 000,00 zł za okres od dnia 8 lutego 2017r. do dnia 18 stycznia 2018r. oraz ustawowych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia za okres od dnia 8 lutego 2017r. do dnia 18 stycznia 2018r. liczonych od kwoty 9,97 zł. Ta ostatnia kwota stanowi należność z tytułu umownych odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia naliczoną od kwoty 2 000,00 zł za okres od dnia następnego po postawieniu pożyczki w stan wymagalności tj. od dnia 26 stycznia 2017r. do dnia 8 lutego 2018r. i dochodzoną przez powoda na podstawie art. 482 § 1 k.c.

W tym zaś stanie rzeczy i mając na względzie powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2 009,97 zł wraz z maksymalnymi umownymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia (art. 481 § 2²) za okres od dnia 8 lutego 2017r. do dnia 18 stycznia 2018r. liczonymi od kwoty 2 000,00 zł oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia za okres od dnia 8 lutego 2017r. do dnia 18 stycznia 2018r. liczonymi od kwoty 9,97 zł, o czym orzekł w pkt. I sentencji wyroku na podstawie art. 720 k.c. w zw. 481 § 1 i § 2 k.c.

Z kolei w pkt. II wyroku Sąd rozłożył należność zasądzoną pkt. I wyroku w łącznej wysokości 2 274,52 zł na 16 rat, przy czym pierwsza rata w wysokości 10,63 zł) - płatna na terminie do 10 dnia pierwszego miesiąca następującego po uprawomocnieniu się wyroku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia w razie uchybienia terminowi płatności liczonymi do dnia zapłaty, druga rata w wysokości 163,89 zł - płatna w terminie do 10 dnia drugiego miesiąca następującego po uprawomocnieniu się wyroku wraz z maksymalnymi umownymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia (art. 481§2²) liczonymi do dnia zapłaty zaś kolejne 14 rat w wysokości po 150 zł każda - płatne w terminie do 10 dnia trzeciego i każdego następnego miesiąca następujących po uprawomocnieniu się wyroku wraz z maksymalnymi umownymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia (art. 481§2²) liczonymi do dnia zapłaty, o czym orzekł na podstawie art. 320 k.p.c.

Zgodnie z art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Instytucja rozłożenia na raty nie ma charakteru powszechnego, a jej zastosowanie w konkretnym przypadku zależy od szczególnych okoliczności. Ustanowiona w art. 320 k.p.c. norma ma charakter wyjątkowy i może być zastosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Wynika to z faktu, iż dopuszcza ona znaczną ingerencję sądu w stosunek cywilnoprawny stron procesu. Rozkładając zasądzone świadczenie na raty, sąd wkracza, bowiem w dziedzinę prawa materialnego i w ten sposób modyfikuje treści łączącego strony stosunku, w inny sposób, niż określa to treść tego stosunku. Ustawa nie precyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, lecz przyjmuje się, że wypadek szczególnie uzasadniony zachodzi między innymi, gdy ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody. Wymieniona przesłanka jest spełniona jedynie wtedy, gdy w chwili wyrokowania są podstawy do przyjęcia, że ze względu na sytuację majątkową i rodzinną dłużnika oraz szczególny charakter sprawy, wyrok zasądający całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację. Prowadzenie egzekucji w tym zakresie narażałoby tylko wierzyciela na nieefektywne wydatki egzekucyjne, a dłużnika i osoby pozostające na jego utrzymaniu na utratę podstaw egzystencji. Takie bezskuteczne czynności egzekucyjne byłyby tymczasem szkodliwe społecznie i podważałyby sens prowadzenia procesu.

W ocenie Sądu - w realiach niniejszej sprawy - zaistniały przesłanki do zastosowania tej instytucji, albowiem analiza sytuacji materialnej i rodzinnej pozwanego prowadzi do wniosku, że nie jest możliwe uzyskanie od niego całego świadczenia zasądzonego niniejszym orzeczeniem - w drodze jednorazowej spłaty - w tym również w drodze postępowania egzekucyjnego. Pozwany jest osobą bardzo zadłużoną; zobowiązanie wobec powódki nie jest są jego jedynym długiem, toczą się wobec niego również postępowania egzekucyjne. Z drugiej strony należy jednak wskazać, że pozwany osiąga stały dochód z wynagrodzenia za pracę, co uzasadnia wniosek, że jego sytuacja materialna, pozwoli na spłatę należności w ratach, bez konieczności uruchamiania postępowania egzekucyjnego. Rozłożenie należności na raty nie narusza również usprawiedliwionych interesów wierzyciela, albowiem wysokość rat została ukształtowana w kwotach porównywalnych z wysokością rat określonych w umowie przy uwzględnieniu, że kwota pierwotnej należności była o połowę wyższa. Nie są to raty wysokości symbolicznej, lecz przedstawiają ekonomicznie odczuwalną wartość, albowiem które dotyczą świadczenia głównego zostały określone na kwotę 150 zł miesięcznie. Zaznaczyć przy tym należy, że Sąd przez omyłkę nie wskazał wysokości 14 rat, które to przeoczenie zostało usunięte w drodze spróbowania. W odniesieniu do odsetek wskazać należy, że rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty na podstawie art. 320 k.p.c. ma ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratałnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat, przy czym sąd nie może - na podstawie tego przepisu - odmówić przyznania wierzycielowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądającego świadczenie (OSN z dnia 15 grudnia 2006r., III CZP 126/06, (...) Lex, OSN z dnia 22 września 1970 r., III PZP 11/70, (...) Lex) Mając na względzie te okoliczności Sąd w pkt. I wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę odsetek umownych oraz odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia za okres od dnia 8 lutego 2017r. do dnia 18 stycznia 2018r., którą to kwotę doliczył do należności głównej w pkt. II sentencji wyroku i wraz z nią rozłożył na raty.

Z kolei w pkt. III sentencji wyroku Sąd oddalił dalej idące powództwo jako niezasadne, o czym orzekła na podstawie art. 720 k.c.

Z kolei w pkt. IV wyroku Sąd nie obciążył pozwanego kosztami procesu za I instancję, mając na względzie jego sytuację materialną jak i przegranie przez powódkę procesu w blisko 50%, o czym orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Sędzia:

ZARZĄDZENIE

1. odnotować w kontrolce uzasadnień sędziego.
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda.